

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Усенко Дар'ї Вячеславівни «Значення високочастотної осциляції грудної клітки в комплексній терапії позалікарняної пневмонії в дітей»
на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
за спеціальністю 228 «Педіатрія»

Комісія з попередньої експертизи дисертації створена згідно з рішенням Вченої ради Одеського національного медичного університету МОЗ України (протокол № 6 від 08.02.2021 р.) у складі: завідувачки кафедри сімейної медицини ОНМедУ, доктора медичних наук, професора Величко В.І. (голова) та рецензентів: завідувачки кафедри педіатрії №2 ОНМедУ, доктора медичних наук, професора Стоєвої Т.В. та доцента кафедри педіатрії №3 з післядипломною підготовкою ОНМедУ, кандидата медичних наук Копійки Г.К. проаналізувала результати виконання здобувачем ступеня доктора філософії, PhD-аспірантом кафедри педіатрії № 1 ОНМедУ Усенко Дар'сю Вячеславівною освітньо-наукової програми, індивідуального плану наукових досліджень, ознайомила з текстом дисертації та опублікованими науковими статтями та тезами за напрямом дисертації, висновком комісії з біоетики Одеського національного медичного університету № 19 від 14.09.2020 року, а також заслухала доповідь здобувача у вигляді презентації дисертаційної роботи на фаховому семінарі та відповіді здобувача на запитання учасників фахового семінару.

Актуальність теми дисертації.

Пневмонія є найпоширенішим захворюванням дихальної системи серед дитячого населення. В терапії позалікарняної пневмонії (ПП) у дітей вагому роль відіграють немедикаментозні методи лікування, які здатні відновлювати кліренс респіраторного тракту, легеневий газообмін та покращувати функцію зовнішнього дихання. Пошук та розробка нових та ефективних методів

очищення дихальних шляхів в комплексному лікуванні ПП у дітей залишається актуальною задачею педіатрії.

Високочастотна осциляція грудної клітки (ВЧОГК) – інноваційний метод дренажу бронхіального дерева на основі вібраційно-компресійного впливу системи очищення дихальних шляхів «The Vest Airway Clearance System».

Згідно даним світової літератури, щодо ефективності використання в якості терапії з очищення дихальних шляхів методу ВЧОГК при муковісцидозі, бронхоектатичній хворобі та ателектазах, доцільність застосування осциляції в комплексній терапії ПП залишається недостатньо вивчена.

Поглиблене вивчення терапевтичної дії ВЧОГК та розробка оптимальних параметрів осциляції з урахуванням вікових та клінічних характеристик дитячого організму у складі комплексного лікування ПП потребують додаткових досліджень, що визначає актуальність обраної теми.

Наукова новизна одержаних результатів. Вперше в Україні для лікування дітей з ПП модифіковано параметри ВЧОГК з індивідуалізацією значень частоти, тиску, тривалості та розроблені нові оптимальні режими (1,2,3,4,5,6) осциляції з урахуванням віку, типу конституції, ІМТ та сатурації кисню.

Вперше встановлено, що в терапії ПП дітям з астеничним типом конституції доцільно призначати щадні режими (1, 3 та 5) ВЧОГК з меншими значеннями параметрів осциляції для виконання процедур в порівнянні з дітьми з нормостенічним типом.

Визначена безпечність застосування ВЧОГК в лікуванні дітей з ПП, що підтверджується низькою частотою виявлення небажаних явищ та їх нетривалістю.

Вперше доведена ефективність ВЧОГК у складі комплексного лікування ПП в дітей, що підтверджується позитивною динамікою клінічної симптоматики (відсутність задишки, зменшення інтенсивності та

продуктивності кашлю, кількості хрипів). Встановлено покращення вентиляційної функції легень до 96,36% у дітей ОГ у порівнянні з дітьми КГ – 86,54%.

Отримано деклараційний патент на корисну модель № 114857 У країна «Спосіб визначення ефективності лікування гострих захворювань органів дихання в дітей». М.Л. Аряєв, Д.В. Усенко, заявники і патентовласники Одеський національний медичний університет, 2017 р.

Теоретичне значення отриманих результатів полягає в тому, що в роботі доповнені наукові дані про сучасний перебіг ПП у дітей різного віку та типу конституції з точки зору провідних клінічних ознак і синдромів, сатурації кисню, функції зовнішнього дихання, типу її порушень, пікової швидкості видиху в залежності від тактики лікування.

Практичне значення одержаних результатів. Запропоновано удосконалений спосіб терапії дітей, хворих на ПП середнього ступеня з гострим та неускладненим перебігом, шляхом включення в лікувальний комплекс методу ВЧОГК (патент України на корисну модель № 114857 від 27.03.2017).

Розроблені рекомендації щодо оптимальних режимів ВЧОГК з індивідуалізацією значень параметрів осциляції адаптованих з урахуванням віку, типу конституції та ІМТ дитини для призначення процедур, як складової частини комплексного лікування ПП у дітей.

Розроблено та запропоновано алгоритм терапії з очищення дихальних шляхів на основі процедур ВЧОГК з використанням апарату «The Vest» та дихальних вправ із застосуванням тренажеру «DHD CliniFLO» в комплексній терапії позаликарняної пневмонії у дітей.

Нові теоретичні та практичні положення дисертаційної роботи використовуються у навчальному процесі кафедри педіатрії №1 ОНМедУ (від 27.11.2019 р.). Результати дисертаційної роботи впроваджені в роботу КНП «Міська дитяча поліклініка № 5» Одеської міської ради (від 26.12.2019 р.), КНП «Міська дитяча поліклініка № 6» Одеської міської ради (від

30.01.2020 р.), пульмонологічного відділення КНП «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» Одеської обласної ради (від 22.10.2020 р.), консультативної поліклініки КНП «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» Одеської обласної ради (від 22.10.2020 р.), діагностично-консультативної поліклініки КП «КНП Вознесенська багатoproфільна лікарня» Вознесенської міської ради (від 30.06.2020 р.).

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Основні наукові положення дисертації базуються на результатах комплексного клініко-лабораторного, інструментального дослідження та апаратного лікування (високочастотна осциляція грудної клітки) хворих дітей з ПП, що включало аналіз показників крові, даних рентгенографії органів грудної клітки, спірометрії, пікфлоуметрії, пульсоксиметрії.

Основні положення дисертації, її висновки та рекомендації є обґрунтованими та достовірними, базуються на достатньому за обсягом клінічному матеріалі – 107 хворих дітей з ПП середнього ступеня з гострим та неускладненим перебігом. Перевірка ефективності запропонованого лікування здійснювалась за участі основної групи дослідження (55 дітей) та якісно рівнозначної контрольної групи (52 дитини), які були включені до дослідження.

Всі дослідження узгоджені Комісією з питань біоетики Одеського національного медичного університету (протокол засідання № 19 від 14.09.2020 р.), не містять даних, які суперечать сучасним вимогам біоетики та морально-етичних норм. Достовірність первинних матеріалів дисертації на здобуття ступеня доктора філософії перевірена комісією, яка була створена наказом в.о. ректора Одеського національного медичного університету, доктора медичних наук, професора Вастьянова Руслана Сергійовича № 467-0 від 21.09.2020 р. «Про створення комісії, щодо перевірки первинної документації», у складі: головуєчий – завідувачка кафедри педіатрії №2, д.мед.н., професор Стоєва Т.В.; члени комісії: доцент кафедри педіатрії №1,

к.мед.н. Капліна Л.Є.; доцент кафедри педіатрії №1, к.мед.н. Бірюков В.С. Всі документи оформлені відповідно до існуючих вимог, результати досліджень оброблені сучасними статистичними методами аналізу на персональному комп'ютері. Первинна документація за обсягом та характером досліджень повністю відповідає даним наведеним у дисертаційній роботі.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях. Результати дисертаційного дослідження опубліковані у 12 наукових працях, з них 6 статей (3 - у наукових фахових виданнях України; 2 - у іноземних наукових періодичних виданнях (Іспанія, Польща) та 1 - у науковому фаховому виданні України, внесеного до міжнародної наукової бази «Web of Science»), 5 тез у матеріалах українських конференцій та 1 деклараційного патенту на корисну модель.

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Дисертація є самостійно виконаним дослідженням автора, науковим керівником визначені тема і завдання та складена програма дисертаційного дослідження. Автором особисто проведені інформативно-патентний пошук, аналіз наукової літератури за темою дисертаційної роботи, розроблено дизайн дослідження, спільно з науковим керівником розроблені мета та завдання дослідження. Самостійно створені карти обліку та ведення дітей з позалікарняною пневмонією, виконане детальне клініко-анамнестичне обстеження хворих дітей з позалікарняною пневмонією середнього ступеня з гострим та неускладненим перебігом. Дисертантом самостійно проведено аналіз та інтерпретацію даних клініко-лабораторного і інструментального обстеження. Дисертанткою самостійно створена база даних, проведена математична обробка та статистична оцінка результатів дослідження. У співпраці з науковим керівником сформульовані висновки та практичні рекомендації. Самостійно підготовлені до друку наукові праці, написані всі розділи дисертації та анотація. Матеріали та ідеї співавторів не використовувалися.

Апробація результатів дисертації. За рішенням Вченої ради Одеського національного медичного університету МОЗ України (протокол № 6 від 08.02.2021 р.) фаховий семінар з попередньої експертизи дисертації відбувся 23.02.2021 р. на кафедрі педіатрії № 1 під головуванням завідувачки кафедри сімейної медицини ОНМедУ, доктора медичних наук, професора Величко В.І. (голова) та за участю призначених рецензентів: завідувачки кафедри педіатрії №2 ОНМедУ, доктора медичних наук, професора Стоєвої Т.В. та доцента кафедри педіатрії №3 з післядипломною підготовкою ОНМедУ, кандидата медичних наук Копійки Г.К.

Недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення. Принципових зауважень щодо змісту і оформлення дисертації немає, окремі стилістичні помилки не знижують загальну цінність дисертації. Дисертаційна робота Усенко Дар'ї Вячеславівни «Значення високочастотної осциляції грудної клітки в комплексній терапії позалікарняної пневмонії в дітей» є закінченим науковим дослідженням, у якому отримані нові науково обґрунтовані результати.

Відповідність дисертації вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Дисертаційна робота Усенко Дар'ї Вячеславівни «Значення високочастотної осциляції грудної клітки в комплексній терапії позалікарняної пневмонії в дітей» (науковий керівник – завідувач кафедри педіатрії № 1 ОНМедУ, чл.-кор. НАМН України, доктор медичних наук, професор Аряєв М.Л.) є закінченим науковим дослідженням, в якому визначено нове рішення актуального науково-практичного завдання щодо підвищення ефективності терапії дітей з позалікарняною пневмонією шляхом включення в терапевтичний комплекс методу високочастотної осциляції грудної клітки з індивідуально підібраним оптимальним режимом.

Результати дисертаційного дослідження характеризуються науковою новизною і практичним значенням для сучасної педіатрії.

За формою і структурою дисертація відповідає основним вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

ВИСНОВОК

Комісія розглянула дисертацію Усенко Дар'ї Вячеславівни «Значення високочастотної осциляції грудної клітки в комплексній терапії позалікарняної пневмонії в дітей» та наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації. Комісія визначила особистий внесок дисертантки у всі зараховані за темою дисертації наукові публікації, опубліковані особисто та із співавторами (додаток 1). За результатами попередньої експертизи (фахового семінару) вважаємо, що робота є актуальною для сучасної педіатрії, являє собою самостійно виконану закінчену наукову працю, яка проведена із застосуванням сучасних методів клінічного дослідження, має наукову новизну, практичну значимість, адекватна поставленій меті та задачам. Основні результати, нові наукові положення та висновки, сформульовані у дисертації, повністю опубліковані в наукових працях, зарахованих за темою дисертації, в роботі відсутні порушення академічної доброчесності. Біоетична експертиза проведених досліджень підтверджена висновком комісії з біоетики Одеського національного медичного університету № 19 від 14.09.2020 р. Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам передбаченим п.п.10, 11 «ПОРЯДКУ проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 6 березня 2019 року, відносно дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та може бути рекомендована до офіційного захисту в спеціалізованій вченій раді.

Комісія звертається з клопотанням до голови Вченої ради Одеського національного медичного університету, академіка НАМН України, доктора медичних наук, професора Запорожана Валерія Миколайовича про затвердження голови та опонентів для утворення спеціалізованої вченої ради

та проведення разового захисту дисертації Усенко Дар'ї Вячеславівни у складі:

- голова спеціалізованої вченої ради: завідувачка кафедри сімейної медицини Одеського національного медичного університету МОЗ України, доктор медичних наук, професор Величко Валентина Іванівна, м. Одеса;
- рецензент: завідувачка кафедри педіатрії №2 Одеського національного медичного університету МОЗ України, доктор медичних наук, професор Стоєва Тетяна Вікторівна, м. Одеса;
- рецензент: доцент кафедри педіатрії №3 з післядипломною підготовкою Одеського національного медичного університету МОЗ України, кандидат медичних наук Копійка Ганна Кузьмівна, м. Одеса;
- опонент: завідувачка кафедри педіатрії №2 Української медичної стоматологічної академії МОЗ України, доктор медичних наук, професор Крючко Тетяна Олександрівна, м. Полтава;
- опонент: завідувач кафедри госпітальної педіатрії Запорізького державного медичного університету МОЗ України, доктор медичних наук, професор Леженко Геннадій Олександрович, м. Запоріжжя.

Голова комісії з попередньої експертизи дисертації:
завідувачка кафедри сімейної медицини,
доктор медичних наук, професор

Рецензенти:
завідувачка кафедри педіатрії №2,
доктор медичних наук, професор

доцент кафедри педіатрії №3
з післядипломною підготовкою,
кандидат медичних наук

В.Т. Величко
Підпис В.Т. Величко *та ін.*
ЗАСВІДЧУЮ
Вчений секретар Одеського національного медичного університету

Т.В. Стоєва
Т.В. Стоєва

Г.К. Копійка

Г.К. Копійка